Nº. 11. Donderdag 14 Maart 1912. 12de Jaargang.

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang."

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling . f 2.50
Voor Oost-Indië en het Buitenland . . . . „ 4.—
Afzonderlijke nummers . . . . „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje . . . . f 2.—
Bij contract reductie.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie", en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor *Administratie* en *Verandering van Woonplaats* wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, *51 Verhulststraat.*
Voor *Advertentiën* tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO", AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, *Telefoon 4424,* beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Een dominé's dienstreis in Ned.-Indië.

Aan de Nieuwe Apeldoornsche Courant ontleenen wij het volgende:

„Voor de Afdeeling Apeldoorn van de Vereeniging „Oost en West" hield Vrijdagavond op de bovenzaal van het Openbaar Leesmuseum de heer S. Bartstra, Ned.-Indisch predikant, met verlof, zijn reeds vroeger aangekondigde voordracht over: **„Een dominé's dienstreis in Ned.-Indië".**

Na een inleidend woord van den voorzitter, de heer J. H. Calmeyer, ving de heer Bartstra aan met op te merken, dat over het predikambt in Ned.-Indië zeer weinig juiste, klare kennis en zelden een heldere voorstelling gevonden wordt in het Moederland. Zoo durfde, om een voorbeeld te geven, een kerkeraad hier te lande spreker niet beroepen, omdat men dacht, dat een Indisch predikant niet gewoon is godsdienstonderwijs te geven.

In het algemeen heerscht de meening, dat een Indisch predikant in zijn ambt weinig te doen heeft.

Om het tegendeel in het licht te stellen, vertelde de heer Bartstra wat o.a. een dienstreis voor een dominé in Ned.-Indië beteekent. De betrekking van predikant in de hoofdplaatsen als Batavia enz., bleven buiten beschouwing, omdat deze niet veel verschillen van die in Nederland.

In geheel het eilandenrijk zijn 42 predikanten waarvan 28 op Java. Op dit eiland heeft elke dominé een ressort ter grootte van twee flinke Nederlandsche provincies.

Spreker had onder zijn ressort de Protestanten in de residenties Japara en Rembang.

De dienstreis bepaalde zich niet tot de hoofdplaatsen alleen. Van uit kleinere plaatsen moesten bezoeken gebracht worden aan nederzettingen enz., welke soms meer dagen vorderden, naar gelang van het aanwezige aantal Europeanen.

Volgens voorschrift, wordt aan de hoofdplaatsen viermaal per jaar, aan de kleinere éénmaal in dien tijd een bezoek gebracht.

De dienstreizen die spreker in deze landen maakte liepen over een afstand als van Visvliet in Groningen naar Harlingen en terug. (Ter verduidelijking waren Friesland en Groningen op een bord geteekend, zoodat de afstanden daarop konden worden aangegeven.)

De reis, waarvan de heer Bartstra vertelde, ving aan te Rembang en had als eerste doel Djoewana. Aan de eerste aanlegplaats, waar spr. aankwam des avonds, werd een bezoek gebracht aan de leden der gemeente. Dit gold ook voor de andere plaatsen. Met vele der gemeenteleden kan men gemakkelijk een degelijk, ernstig onderhoud hebben. Niet dadelijk wordt er gesproken over godsdienstig-zedelijke onderwerpen, maar met een weinig tact komt men als vanzelf tot de meer ernstige principiëele dingen, is er dikwijls gelegenheid een goeden raad aan den man te brengen. De menschen daar hebben over het algemeen een hekel aan kerkgaan, evenals aan vergaderingen, doch men kan daarom toch wel met hen, met de mannen althans, meent spreker, degelijke gesprekken voeren over opvoeding, kerkelijke principes en dergelijke. Godsdienstige begrippen zijn zeer schaarsch, naar spreker meermalen ondervond; van de verschillende stroomingen in de kerk heeft men weinig voorstelling. Namen van mannen als Opzoomer, Hugenholtz en anderen zijn onbekend bij de meesten. In de burgerlijke samenleving zoekt men dan ook tevergeefs naar den godsdiensthaat, zooals men dien in ons land heeft. Als er geen andere geschillen waren, dan zou daar vrede op aarde kunnen zijn. Daar vindt men, aldus de heer Bartstra, geen schippers of schoenlappers of kleermakers, die den predikant aan den tand voelen of probeeren hem met een bijbeltekst de hersenen zijner diepgewortelde overtuiging in te slaan. Ook heeft men er geen last van het drijven der socialisten.

Tot de werkzaamheden op de dienstreis teruggkeerend, vertelde de heer Bartstra van de huisbezoeken en het houden der godsdienstoefeningen in alle mogelijke gebouwen en lokalen. Hij gaf daarbij een staaltje van verdraagzaamheid en onverdraagzaamheid. Hoe een zendeling, om een dogmatisch verschil in opvatting, weigerde zijn kerk aan Ds. B. af te staan, terwijl de regent van Blora, een Mohammedaan, zijn paleis beschikbaar stelde. Dezen regent, inmiddels overleden, noemde Ds. B. een zeer hoog staand man, wiens heengaan als een groot verlies te beschouwen is.

Na een oogenblik pauze vervolgde de spr. zijn voordracht, schilderde hij ons zijn bezoek aan de ondernemingen van de Dordtsche Petroleum-Maatschappij, schetste hij de vele moeilijkheden, waarmede een visite aan een of andere afgelegen woonplaats van Europeanen gepaard kan gaan.

Zoo kwam Ds. B. eens in den regentijd bij een exploitatie-chef, van boven tot onder bemodderd, en kletsnat, zonder schoenen en kousen. Men stelle zich voor een Hollandschen collega in zoo'n toestand op een Javaansch paard. Waar bleef zijn respect, zijn decorum en waardigheid......

Een dienstreis vindt niet haar grootste beteekenis alleen in het doopen van kinderen of huisbezoek in de grootere plaatsen. Zij is ook nog in andere opzichten van groot belang. Zij is, door het bezoek aan afgelegen plaatsen soms een ware verkwikking dikwijls voor de menschen daar, in het gunstigste geval man, vrouw en kinderen, vaak ook de man alleen. Zoo'n bezoek is voor die menschen eene lichtstraal, een reddingsboei.

De dominé is dikwijls de trait d'union tusschen den eenzaam-levende en de overige wereld.

Hij is het vaak, die hun belangen voordraagt bij de chefs, genade weet te verkrijgen waar het gewettigd recht ondergang zou beteekenen.

De dominé weet de mannen dikwijls te wijzen op hunne vaderlijke plichten. Hoe vaak wordt hem niet een adres gevraagd van een familie in een groote plaats, waar men zijn kinderen ter verdere opvoeding kan toevertrouwen. Er zijn er geweest, zeide spreker, die hem gezegd hadden: ik moet hier vandaan of het gaat mis met me; of die hem bezwoeren een fatsoenlijk meisje voor hem te zoeken, waarmede ze zouden willen trouwen. Bij velen was de reeds zwakke band tusschen hen en de kerk dan weder vast aangebonden.

Het zaadje, in het wilde verwaaid, zal honderdmaal vrucht dragen ook al ziet men die vrucht niet dadelijk. Is zulk een resultaat, vroeg spreker, niet een handvol gouvernementsrijksdaalders en een vermoeid lichaam waard? Want vermoeid is men dikwijls. Hiervan gaf Ds. Bartstra tenslotte nog eenige sprekende staaltjes.

Een warm applaus van de vrij talrijk aanwezige dames en heeren, die met onverdeelde aandacht geluisterd hadden, beloonde den spreker voor zijn hoogst belangwekkende voordracht, op boeiende, van veel liefde voor zijn ambt getuigende wijze verteld.

Uit de O.-I. Mail.

Pest en Cholera. De jongste mail bracht ons geen berichten meer omtrent cholera op Java, wel echter de tijding, dat Makassar wegens cholera besmet verklaard moest worden.

Het pestrapport van 12 Februari luidde:

Afdeeling Malang: 1 pestlijder in Toeren, reeds overleden, geen Europeaan. Aantal koortsgevallen 16, waarvan 3 met doodelijken afloop.

Toeloengagoeng geen pestgevallen bijgekomen.

Madioen. Bijgekomen 1 pestgeval met doodelijken afloop in Kedjoeron. Aantal koortslijders 2, waar van 1 overleden.

„Ondank is 's werelds loon". Onder dit opschrift deelt het Bat. Nblad mede, dat waar de te Malang met de pestbestrijding belaste doktoren hun uiterste best gedaan hebben, van de zijde der regeering aan Dr. Johan een behandeling is ten deel gevallen, die met een verdiende waardeering voor de betoonde energie weinig strookt.

Hij werd onverwacht ontheven van de functiën als geneesheer bij de pestbestrijding en weer bij zijn korps teruggekeerd. De wijze, waarop dit toeging, wekte verontwaardiging bij de ingewijden en de Nieuwe Soer. Crt. wijdde een hartig woordje aan het geval. Dr. Johan kreeg te laat kennis van het regeeringsbesluit en ook aan 's lands kas schijnt men het niet tijdig genoeg te hebben geweten. Dr. Johan toucheerde als traktement nog een bedrag van *f* 1000, dat hem, daar hij reeds van zijn functiën ontheven was, dus feitelijk niet toekwam. Een ruim en breed denkende regeering zou het hem, na al hetgeen dr. Johan in het belang der pestbestrijding gedaan heeft, kalm laten houden, als een buitenkansje dat verdiend was. Maar zoo dacht men te Buitenzorg blijkbaar niet over het geval. Er was gezondigd tegen de bepalingen, wel niet door dr. Johan, maar gezondigd was er toch. En dus kreeg de officier van gezondheid, naar het Malangsch N.-blad mededeelt, een sommatie om een bedrag van *f* 1000 „wegens ten onrechte genoten traktement in 's lands kas terug te storten"."

De Ex-Sultan van Riouw. — Het Soer. Hblad meldt, dat de afgezette vorst onlangs bij den Gouverneur van de Straits Settlements op audiëntie is geweest. De Java-Bode vult dit bericht aan met de mededeeling, dat een advocaat van den Sultan eenige dagen later bij onzen consul-generaal is komen informeeren of nog geen antwoord gekregen was op het request, kort na zijn onttroning door den Sultan tot onze Koningin gericht.

Indien de sultan nog eens om tusschenkomst van Engeland mocht hebben gesmeekt, dan kan men er zeker van zijn dat hij moeite voor niets heeft gedaan.

Zeer spoedig na zijn afzetting heeft hij reeds zulk een stap gedaan, maar, gelijk te verwachten was, heef hij nul op zijn request gekregen.

Ook hebben, gelijk het Soer. Hblad meldde, geruchten geloopen betreffende onderhandelingen, welke namens den sultan zouden worden gevoerd met hoofden van eilanden van den Riouw-Archipel. Het heette zelfs, dat de sultan op een dier eilanden zou zijn gezien en hij de bevolking op zijn spoedigen terugkeer voorbereidde.

Een onderzoek door den Resident van Riouw bevolen, heeft de onjuistheid dezer geruchten aangetoond. De Sultan heeft geen der eilanden bezocht; hoogstens heeft een zijner agenten voeling trachten te krijgen met de hoofden van een der eilanden.

Timor. De Java-Bode maakt melding van het feit, dat de Portugeezen weder een punt op Nederlandsch gebied hadden bezet.

Dit punt is Boeloe Boeloe op de grens van het vroeger veelvuldig genoemde Lakmaras. Met de Portugeezen was overeengekomen, dat de grens over den top van den heuvel van dien naam zou loopen zoodat de eene helft aan Portugal, de andere aan Nederland zou toevallen.

Maar nu hebben de Portugeezen, voorgevende dat de Boeloe twee toppen zou hebben, de grensregeling ten eigen voordeele verbeterd, in dier voege, dat de top, waarover de grens behoorde te loopen, geheel binnen hun gebied kwam; en op de, op deze wijze eigenmachtig getrokken strook hebben zij te Akas een post bevestigd.

Op onze vertoogen werd wederom geen acht geslagen. Lang, zeer lang is weder door onze regeering geduld geoefend. Nauwkeurig is de zaak onderzocht en van alle kanten bekeken. Maar het doet ons genoegen te kunnen melden, dat de regeering ten slotte het besluit heeft genomen om het op zoo brutale wijze door de Portugeezen bezette punt door dezen te doen ontruimen.

De noodige maatregelen worden daartoe genomen. Van verzet zal wel geen sprake zijn. Wanneer het Portugeesch bestuur merkt, dat het ons ernst is met ons „beleefd doch dringend verzoek" tot ontruiming, zal het wel eieren voor zijn geld kiezen en de benting verlaten.

Ook op een ander punt nam de regeering een krachtiger houding aan.

Thans — en ook dit geeft reden tot verblijding — heeft de regeering besloten, dat emigranten en vluchtelingen van Portugeesch Timor op Nederl. gebied zouden toegelaten worden, ook zonder pas van de Portugeesche autoriteiten.

Als eenig beding voor hun toelating zou worden gesteld, dat zij zich rustig hielden aan onze zijde der grens en geen pogingen zouden aanwenden om het den Portugeezen aan de andere zijde lastig te maken. Verder is bepaald, dat zij onmiddellijk na hun vestiging onderhevig zouden zijn aan onze regelingen omtrent heerendienst en belastingen — dit om te vermijden, dat emigratie als een middel tot ontduiking van lasten zou worden aangewend."

Politie-reorganisatie. Omtrent de a.s. uitzending uit Nederland van tien bekwame politiemannen naar Ned.-Indië schrijft het Soer. Hblad o.a.:

„Het is misschien niet van algemeene bekendheid dat men er zeer sterk over gedacht heeft om zich bij de jongste politie-reorganisatie geheel van 't oude schouten- en opzienersmateriaal te ontdoen en voor nieuwe commissaris-betrekkingen alleen versche krachten in aanmerking te brengen.

Gelukkig heeft men toen nog bijtijds ingezien dat men zoodoende met het badwater ook het kind ging weggooien; de oude vraag waar halen we dan onze menschen vandaan, kwam al heel gauw weer op de proppen. En hoewel toentertijd eenige verdienstelijke en veelbelovende krachten voor het aanbod om bij de politie over te gaan bedankten, omdat ze geen lust hadden collega's te worden van de toenmalige schouten en opzieners, besloot men voorloopig met de oude riemen verder te roeien.

De uitzending nu van eenige bekwame mannen, zal niet alleen ons politiewezen direct ten goede komen, maar ook indirect, doordat de stand en het aanzien van den politieman hier te lande er door worden gereleveerd, hetgeen weer tengevolge zal hebben, dat de animo om bij het korps dienst te nemen grooter wordt en dus selectie in de toekomst mogelijk zal zijn.

Met name verwacht men, dat vele officieren zich voor den dienst bij de politie beschikbaar zullen stellen: het verloop bij het leger is nog altijd groot. Men beweert wel eens, dat ex-officieren bij uitstek ongeschikt zijn voor den dienst bij de politie. Zij zijn te stroef in den omgang met het publiek, treden te dictatorisch op, doordat ze nog teveel hun overwicht voelen, stellen zich teveel op een standpunt tegenover „den burger", voor wiens belangen zij hebben te waken etc. Hiertegen staat, dat zij, gewend aan orde en tucht, beter in staat zijn een flinken, vlotten geest in het politiekorps aan te kweeken en te behouden, wat, met het oog op toestanden als we hier aantreffen, een niet gering voordeel is."

Het politieschandaal te Soerabaja. Het onderzoek, door den hoofdcommissaris van politie en den Ass.-Resident ingesteld, inzake de gesignaleerde dwangmaatregelen, welke door een of enkele Soerabajasche politiemannen werden toegepast, om verdachte personen tot spreken te dwingen, is thans zoover gevorderd, dat het onderzoek zich niet meer op politie terrein beweegt, doch... op journalistiek terrein.

Zoo werd naar aanleiding van deze zaak inlichtingen verzocht van den verslaggever van een der plaatselijke bladen, die de tegen enkele politiebeambten geuite beschuldigingen, in zijn poging om hun optreden te vergoelijken, nog een tikje heeft aangedikt. Hij beweerde, dat dergelijke dwangmaatregelen reeds van oudsher door de Soerabajasche politie toegepast worden, dat dus het uitzwavelen, op de duimen ophangen, afrossen, ranselen, doodkietelen, het plaatsen van een houtkoolvuurtje onder de voetzolen, of de partes posteriores van een recalcitranten getuige, en andere wijzen van pijniging te Soerabaja een door het gebruik gesanctionneerd instituut zijn geworden.

Dezer dagen zal ook het redactielid van de N. S. Ct., die door zijn bovenbedoeld artikel getracht heeft, de aan de Spaansche inquisitie herinnerende handelingen der politiebeambten aan de kaak te stellen, uitgenoodigd worden te vertellen wat hij weet.

Op verzoek van den ass.-resident heeft de waarnemend commissaris der 4de sectie, Hochfelt, zijn ontslagname weer ingetrokken, hetgeen natuurlijk beteekent, dat de heer H. er met een reprimande afkomt. Aldus het Bat. Nblad.

De coöp. landbouwvereeniging. *Krido Mardi Kismo* begint weldra de exploitatie van een land van ongeveer 100 bouws, waarop cassave verbouwd zal worden. Als administrateur treedt op *Raden Moesa* vernam het Bat. Hblad uit Bandoeng.

Inlandsche pers. Te Padang, zoo schrijft de Sumatra Bode, verschijnen thans niet minder dan zeven Maleische bladen en nog wordt de verschijning van een nieuw aangekondigd, de Soenta Raäja, onder redactie van Sidi Maharadja. Het achtste Padangsche Maleische blad zal als orgaan „der verdrukten" verschijnen in de drukkerij van de Oetoesan Melajoe, van de z.g.n. *Persjarikatan orang Alam Minangkabau.*

De omvang der emigratie. Gedurende het jaar 1911 zijn uit Batavia, Semarang en Soerabaja vertrokken 51.014 Inlandsche emigranten.

Verreweg het grootste gedeelte dezer emigranten was voor ondernemingen in de Buitenbezittingen bestemd. Slechts een betrekkelijk zeer gering deel trok naar buitenlandsche koloniën.

Het groote aantal emigranten in 1911 houdt vermoedelijk verband met de rubberboom van 't voorafgaande jaar.

Inl. coöp. Vischhandel. Uit de mededeelingen van het visscherijstation te Batavia blijkt, dat de proef, genomen om te komen tot een coöperatie van kleine luiden op Poeloe Panggang (een der Duizend Eilanden) voor den opkoop van visch en het conserveeren daarvan voor den verkoop, geslaagd mag worden geheeten.

Het Soer. Hblad meent, dat het voorbeeld der Bataviasche afdeelingsbank, welke die proef mogelijk maakte, voor de andere kustplaatsen op Java navolging verdient.

Feest. Op den 11en en 12en Februari j.l. is op de Pondok-Gedeh-eilanden, een der groote particuliere landen in het Buitenzorgsche, het feest gevierd van het 25-jarig bestaan der cultuurmaatschappij Pondok-Gedeh. Tegelijkertijd werd daarbij ingewijd de nieuwe weg, welke in den loop van 1911 werd aangelegd van uit de halte Tjigombong naar een der ondernemingen, op de Pondok-Gedeh-landen gelegen.

Tehuis voor Indische meisjes. De dames te Bandoeng treffen groote voorbereidingen voor een luisterrijke fancyfair in April, ten behoeve van het Tehuis voor Indische meisjes aldaar. Het terrein, waarop een huis voor dit doel gebouwd zal worden is reeds aangekocht.

Landbouwkolonisatie. De correspondent van het Bat. Nblad te Bandoeng vernam, dat de regeering zich bezighoudt met de landbouwkolonisatie der boeren in de Preanger Regentschappen, en dat zij voornemens is krachtigen steun te verleenen, waar die blijkt verdient te zijn.

Vergadering van Kina-planters. Op 9 Februari j.l. zijn te Bandoeng belanghebbenden bij de kinacultuur in een geheime vergadering bijeengekomen. Vastgesteld werd de houding, die zal worden aangenomen op de vergadering later te Batavia onder presidium van den Directeur van Landbouw te houden. Daarop zal o.m. besproken worden de eventueele oprichting van een gouvernements kinine-tabriek dan wel van een particuliere fabriek. De kwestie is van buitengewoon belang, ook voor de kinaplanters van de Preanger.

Aan De Java-Bode wordt gemeld, dat in de buurt van Palembang rijke steenkoollagen in den bodem verborgen zijn.

De Regeering heeft het voornemen, de koelistraffen in Deli wat meer op werkelijke straffen te doen gelijken en het euvel der riëtbranden op O.-Java krachtig te bestrijden.

Het 25-jarig bestaan van het St.-Vincentiusgesticht te Buitenzorg is met veel opgewektheid gevierd. Onze beste wenschen voor den bloei dezer inrichting, die evenals het gesticht van Van der Steur te Magelang voor velen ten zege moge zijn.

Aldus De Banier van 9 Februari j.l. in zijn Kroniek.

WEST-INDIË.

SURINAME.

De West van 13 Februari eindigt een interessante beschouwing over de heerschende droogte met de volgende opmerkingen:

„De huidige droogte herinnert aan de beruchte droogte van 1877 op 1878. Er heerschte toen felle droogte in September, October en November. De maand December was de regenval 188 m.M. Toen viel weder de droogte in, die aanhield tot Maart.

Een droge December- en Januari-maand behoort tot de zeer groote zeldzaamheden. De maand Februari is grillig wat den regenval aangaat. Het gebeurt meermalen, dat die maand droog blijft. In 1899 was de regenval in Februari 40 m.M., in 1902 daarentegen 558 m.M.

De maand Maart is een vrij trouwe regenmaand, hoewel wij dan, volgens den kalender, in den kleinen drogen tijd verkeeren. De kalender mag trouwens op dit punt wel verbeterd worden. De zoogenaamde kleine droge tijd bestaat feitelijk niet. De statistiek wijst voor de maanden Maart en April een gemiddelden regenval van meer dan 200 m.M. aan.”

In het nummer van 16 Februari schrijft 't blad:

„Fel houdt de droogte aan, gepaard met lage ochtendtemperaturen. De vorige maand (5 Januari) daalde de thermometer zelfs tot 17.6 oCs, wat heel koud is voor ons tropenland. Er was zelfs een tijd toen men meende, dat cacaoboomen geen temperatuur beneden de 20 graden konden verdragen. Nu weten wij het beter. Zoowel droogte als lage temperatuur worden door cacao goed doorstaan.

Sommigen zien echter in de lage temperatuur des ochtends een bewijs van droogte. Als dat waar is, zijn de voorteekenen ongunstig. Want de laatste ochtenden was de temperatuur weder laag: Woensdag 18 gr. Cs., Donderdag 19.4 en hedenmorgen 18.3.

Behalve den dagelijkschen watertrein voor de stad, heeft het gouvernement nu ook een maatregel genomen om in de districten in den nijpendsten drinkwaternood te voorzien. Een pont gaat rond met waterbakken (gevuld in de Para) om water af te staan voor scholen en hospitalen op de plantages. Ook voor het garnizoen zal op die wijze water worden aangevoerd.

In de stad heeft de droogte het bedrijf van waterverkooper in het leven geroepen. Het water wordt verkocht voor 10 ct. per petroleumblik.

Op plantage Blauwgrond aan Combé is een bron gegraven in een zandrits, die uitstekend drinkwater levert. De eigenaar van Blauwgrond deelt ons mede dat water uit deze bron verkrijgbaar is. Kleine hoeveelheden voor eigen gebruik worden kosteloos afgestaan. Grootere hoeveelheden, voor wederverkoop, tegen betaling.

De putten in de stad worden ijverig van gouvernementswege nagezien. Defecte pompen worden hersteld, deksels en gazen afsluitingen nagezien, etc. Op sommige putten worden twee pompen aangebracht, om het voortgezet gebruik te verzekeren wanneer een der pompen defect raakt.

Aan den ingang der Prinsessestraat zijn twee putten, die, mits schoongemaakt, uitstekend drinkwater leveren. De eigenaar maakt er geen gebruik van, en verklaarde ons de putten gaarne voor publiek-gebruik af te staan, indien het gouvernement de moeite wil nemen ze te laten schoonmaken.

In verschillende kerken te Paramaribo worden diensten gehouden om te bidden om regen. In een dienst gisteren in de synagoge aan de Keizerstraat gehouden, verklaarde de rabbijn Roos, dat straffen als de huidige droogte middelen zijn van het Opperwezen om de menschheid te tuchtigen voor hare zonden.

Van verschillende kanten is ons gevraagd om te wijzen op de noodzakelijkheid, om bij vloed water in te nemen in de Knuffelsgracht, met het oog op brandgevaar. Bij informatie vernamen wij, dat geregeld water wordt ingenomen, doch de sluis aan de Knuffelsgracht dusdanig lek is, dat vrij spoedig de gracht weer leeg is.

Niet genoeg kan de raad worden gegeven, om in dezen tijd het drinkwater te kooken, teneinde schadelijke kiemen te dooden. Het gevaar voor het uitbreken van buikziekten is op dit oogenblik zeker niet denkbeeldig.”

In hetzelfde nummer vinden wij de mededeeling, dat de drinkwater-commissie rapport heeft uitgebracht:

„De commissie is van oordeel, dat de drinkwatervoorziening van Paramaribo niet zoo onvoldoende is als veelal wordt beweerd, en dat met eenige zorg de meeste putten in de stad bruikbaar drinkwater kunnen leveren.

De meest eenvoudige en praktisch bereikbare oplossing schijnt der commissie, om nog eenige groote reservoirs op te richten in de stad, bijvoorbeeld op het Kerkplein en op Combé nabij de kerk der Evang. Broeder Gemeente. Daarnaast zullen de eigenaren van huizen hebben te zorgen voor voldoende waterberging op hun erven.”

Zijn wij goed ingelicht, dan moet jaren geleden een andere drinkwatercommissie tot dezelfde uitkomsten zijn gekomen. Het rapport heeft het toen niet verder kunnen brengen dan tot een nette begrafenis. Verwacht mag worden dat de felle droogte, die men nu beleeft, tot gevolg zal hebben, dat 't nieuwe rapport niet het lot van het vorige ondergaat.

***

De Koloniale Staten hebben eene wijziging der balata-verordening goedgekeurd, waarbij vervallen is de beperkende bepaling dat aan één persoon niet meer dan 40.000 H.A. in concessie kan worden gegeven.

Bij amendement hebben de Staten echter nog een andere wijziging aangebracht. De bepaling dat geen oppervlakte van minder dan 5000 H.A. in concessie wordt gegeven, is, ten behoeve der klein-industrie, in dien zin gewijzigd dat concessiën vanaf 500 H.A. verkregen kunnen worden.

Suriname van 16 Februari geeft in een hoofdartikel, getiteld „Een gewichtige besluit”, beschouwingen over deze wijziging. Aan het eind van het artikel vraagt het blad zich af:

„Welke zullen de gevolgen daarvan zijn? Ongetwijfeld een revolutie van de balata-industrie. In elk geval krijgen de midden en de kleine man een kans daarmede. En dientengevolge komt de economische ontwikkeling der kolonie in een nieuwe faze. Mogé dit ten goede zijn van de algemeene welvaart. Maar zeker wordt nu een boschpolitie urgent. Een boschpolitie om te waken tegen vernieling van boomen door porkknockers (voor eigen rekening werkende arbeiders) die de bosschen zullen overstroomen.”

***

Suriname van 13 Februari wijdt belangrijke beschouwingen aan de volkstelling die in 1911 in Britsch-Guiana heeft plaats gevonden en belangrijke feiten aan het licht heeft gebracht.

Wanneer zullen wij in Suriname een bestuur krijgen, dat het belang van zulk een volkstelling inziet? Meermalen is daarop aangedrongen; het laatst in het vorige jaar nog door den heer Thomson in de Koloniale Staten. Zou niet van de regeering een zachte drang kunnen uitgaan?

***

Verschenen is een nota der Koloniale Staten naar aanleiding van het voorstel der Suriname-commissie tot wijziging van het Regeeringsreglement.

Het hoogst belangrijke stuk — te uitvoerig om hier te worden opgenomen — is o.a. te vinden in de N. R. Ct. van 7 Maart, Avondblad A.

Gelijk te verwachten was zijn de Koloniale Staten het niet eens met de voorstellen der commissie tot wijziging van de bestuursregeling.

***

Onze aandacht wordt gevestigd op een verslag in De West van 2 Februari van de zitting van het Hof van Justitie te Paramaribo, gehouden op 31 Januari en 1 Februari. Behandeld werd een afschuwelijke moord, gepleegd op een Britsch-Indischen koelie. Beschuldigd waren twee zijner landgenooten, Lautan en Jaganath. Het was weder een kwestie van „cherchez la femme".

„Het feit waarvoor zij terecht staan — schrijft De West — overtreft in afschuwelijkheid al wat men zich denken kan."

Lautan ontkende halsstarrig, terwijl Jaganath, de schuld op zijn medebeschuldigde werpende, gedeeltelijk bekende.

Het O. M. eischte voor beiden de doodstraf en — aldus De West —„het zeldzaam verschijnsel zien we heden, dat Openbaar Ministerie en Verdedigers het roerend eens zijn."

„De praktizijn Coutinho, raadsman van Lautan, verklaart geen enkele omstandigheid te hebben kunnen vinden om verzachting te pleiten. Waar de wet geen keus geeft in de op te leggen straf, spreekt hij slechts de hoop uit, dat de gebrekkige verstandsontwikkeling van beschuldigde aanleiding zal zijn de doodstraf niet toe te passen.

De praktizijn Bibaz, raadsman van Jaganath, zingt hetzelfde liedje, met dit onderscheid, dat hij zijn spijt betuigt, dat de beschuldigden waarschijnlijk niet zullen worden opgehangen. Hij zou dit een uitstekend voorbeeld vinden voor anderen.

Dit is inderdaad de mooiste verdediging, die wij ooit in een rechtzaal hebben gehoord!"

***

Naar wij vernemen heeft de Minister van Koloniën een commissie benoemd, bestaande uit de heeren Mrs C. O. Segers, Raadsheer in den Hoogen Raad, als voorzitter, en Jhr. J. L. W. C. von Weiler, oud-lid van het Hof van Justitie in Suriname, Raadsheer in het Gerechtshof te 's-Gravenhage; H. Radier, oud-Raadsheer in het Hooggerechtshof van Nederl.-Indië, en F. Sieywertsz van Reesema, oud-Lid van het Hof van Justitie in Suriname als leden, teneinde advies uit te brengen nopens een ontwerpen reorganisatie van de rechterlijke macht in Suriname. (Zie in dit verband het nummer van dit weekblad van 28 December 1911.)

WAT DE INLANDER ZEGT.

Beschouwingen over het jaar 1911 door een Menangkabauer.

In de Oetoesan Melaijoe van 28 December 1911 no. 101, geeft de heer Abdul Latif gelar Soetan Marahalam van Kota Gedang (Fort de Kock — Padangsche Bovenlanden van het Gouvernement van Sumatra's Westkust) bij het naderend einde van dat jaar, eene beschouwing over den toestand, waarin het Menangkabausche volk verkeert en in hoeverre de moderne begrippen der laatste jaren daarop van invloed zijn geweest. Van voorspoed, welke het volk ten deel zou zijn gevallen, is in die beschouwing in het geheel geen sprake; integendeel, de schrijver is van meening, dat het jaar 1911 voor het bestaan van het Menangkabausche volk al even moeielijk is geweest als in de vorige tien jaren en dat het hart van zoovelen met weemoed wordt vervuld bij het aanschouwen van de groote moeite, welke het volk heeft om in zijn levensonderhoud te voorzien. In verscheidene negorijen bestond, volgens schrijver, in de laatste drie jaren zelfs hongersnood, met het onaangename gevolg, dat, zoowel mannen als vrouwen, wegens niet verstrekte hulp, gedwongen werden elders hun levensbestaan te zoeken en het land te verlaten, ter verhuring van eigen lichaamskracht, tot zelfs in Langsar (Oostkust van Atjeh) toe. Vanaf de oudste tijden heeft het Menangkabausche volk zich bezig gehouden met den landbouw, met het uitoefenen van enkele ambachten, met veeteelt en met de visscherij, doch nimmer werd vroeger van volksverloop vernomen, z.i. een bewijs, dat men over het algemeen, bij de uitoefening van die bedrijven, aan den kost kon komen, hetgeen tot tevredenheid stemde.

Bij menig ontwikkeld Maleier rijst dan ook de vraag: wat toch wel de oorzaak mag zijn van het feit, dat, terwijl men thans reeds meer dan 250 jaar onder Nederlands gezag staat en de Regeering met allerlei kostbare middelen de verstandelijke ontwikkeling van het Menangkabausche volk tracht te bevorderen, de Maleier steeds achteruit gaat, moeielijk zijn levensonderhoud kan vinden en zich dientengevolge verspreidt.

Schrijver meent, dat men zich blijkbaar verbeeldt dat de kennis van rekenen, lezen en schrijven, zooals die vakken op de lagere Inlandsche school aan de Inlandsche jeugd worden bijgebracht, den kleinen man op voldoende wijze in staat stelt de oude en goede gewoonten der voorouders te verbeteren en aan den landbouw, aan de verzorging van het vee en aan de nijverheid een betere richting te geven. Doch schrijver vraagt dan hem te toonen de goede uitkomsten, welke al die bestuursbemoeienissen in de werkelijkheid tengevolge hebben gehad.

De ontwikkelde jonge Maleier heeft tegenwoordig geen lust meer in de beoefening van den landbouw, verwisselt liever de schop met de pen.

De Inlandsche kinderen bezoeken thans bij voorkeur de school te Fort de Kock en als zij dáár niet terecht kunnen komen dan trachten zij een positie te verkrijgen als schrijver bij één der maatschappijen of op een spoorwegstation.

Waar zoovele krachten aan den landbouw worden onttrokken, dáár kan deze niet vooruitgaan.

Hetzelfde geldt, tot op zekere hoogte ook voor de ambachten. Het vak van den Inlandschen timmerman, metselaar, goudsmid enz., gaat eveneens achteruit, merkt schrijver op, en vervolgt:

De Europeaan en de Chinees wedijveren om de Europeesche nijverheidsartikelen ingang te doen vinden of ze na te maken. Alles toch in de woning wordt tegenwoordig gewijzigd naar Europeesch model en dit geldt niet alleen het huis maar zelfs de verf, het meubilair enz.

De Inlandsche ambachtsman moet dientengevolge plaats maken voor vreemde werkkrachten, die alles billijker en beter kunnen leveren.

Daarbij komt nog, dat de Japansche goudsmid den Maleischen verdringt en deze zich, terwijl hij vroeger in het goudsmidvak een goed bestaan kon vinden, zich thans tevreden moet stellen met een loon van *f* 0.40 tot *f* 0.75 per dag.

In waarheid is het jaar 1911 voor den Menangkabauer geen gelukkig jaar geweest, vindt schrijver, doch hij hoopt, dat het jaar 1912 betere toestanden brengen zal.

Onveiligheid in het gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden.

In den laatsten tijd werd in de Makassaarsche nieuwsbladen herhaaldelijk geklaagd over de heer-

FEUILLETON.

MANESCHIJNNACHT.

't Is stil in het kleine plaatsje in de bergen, waar de menschen vroeg ter ruste gaan.

Hoe dikwijls reeds was ik in dit land van „mist en regen", zooals vele menschen Padang-Pandjang noemen, voorbijgestoomd, zonder ooit eens lust te hebben gevoeld er een kijkje te nemen, niet vermoedende hoeveel schoons het plaatsje in zich borgde.

Maar zie, daar zat ik er nu door een gelukkig toeval voor een paar dagen.

Het plaatsje met z'n tuinen vol rozen, dalia's, geraniums, leeuwenbekjes, seringen en nog vele, vele andere bloemen, z'n huizen op heuvelachtig terrein, z'n vroolijke heggen vol vurige boenga raja, bood een schilderachtigen aanblik.

En dan de groepjes kamponghuizen van donker hout, getuigend van zooveel kunstzin; die huizen, waarvan de wanden bestaan geheel uit houtsnijwerk in donkere en gouden kleuren, met de idjoedaken met hunne ver uitstekende gebogen nokeinden.

Zoo'n donker huizenblok biedt vaak een weldadig, verkoelend rustpunt, wanneer, na lang turen in het in schitterenden zonneglans badende landschap, al dat licht de oogen pijnlijk aandoet.

Helaas zijn zulke rustpunten thans schaarsch, daar de donkere idjoekbedekking, als „te vatbaar voor vuur" plaats heeft moeten maken voor zinken daken, welke schel, verblindend schitteren, wanneer de zon schijnt.

Maar nu is het maneschijn, dan is de gansche omgeving gehuld in teerzilverigen, zachten glans. Zelfs de zinken daken, die overdag zoo pijnlijk de harmonie, het landeigene verbreken, brengen nu eenig licht, eenig leven in de anders te sombere groep kamponghuisjes, waartusschen klapperboomen en meerdere palmen lustig, rank de vroolijkwuivende kroon dragen, glinsterend in het heldere licht der maan.

Uit een diepdonker bamboebosch achter dit huizenblok komen geheimzinnige fluisterstemmen aanruischen, nu de nachtwind zachtkens door de smalle, bewegelijke blaadjes strijkt.

Als een reusachtige vijver liggen de sawahs, waar paddieplanten juist beginnen uit te schieten, zoodat het te velde staande water als een licht waas tusschen het teere, jonge groen doorschemert.

Statig, groot verheffen zich Merapi en Singalang, welker hellingen in elkaar schijnen te loopen, zoo

schende onveiligheid in het gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden, meer in het bijzonder in de Onderafdeeling Pinrang, waar een bende slecht volk zich had genesteld, met 't doel Boengi binnen te dringen en te trachten de dáár in bewaring gehouden belastinggelden te rooven.

Thans deelt de Pemberita Makassar van 15 December 1911 no. 145 mede, dat het den Inlandschen assistent J. T. Parera is gelukt den door de bevolking gevreesden hoofddader der bende, met name La-Padoe, onschadelijk te maken.

Den 23sten November 1911, vertrok Perera, verkleed als Boeginees en slechts vergezeld van één volgeling naar de bosschen en had het geluk La-Padoe den 26en d.a.v. in hechtenis te nemen. Onderweg ontvluchtte La-Padoe, doch achterna gezet door Parera, kwam het, toen gene zich plotseling omkeerde, tot een botsing, een handgemeen, met het resultaat, dat de roover door drie revolverschoten werd neergelegd.

Den 27sten November 1911 werd het lijk van La-Padoe te Pisang binnengebracht.

Verder maakt de Pemberita-Makassar van 20 December 1911 no. 147, melding van een gewapende bende van 7 lieden, die zich in de Onderafd. Maros, in de omgeving van de hoofdplaats Makassar ophield. Deze drong in den nacht van 18 November 1911 de woning van een ouden landgenoot binnen, die terstond werd vermoord.

Op het hulpgeschreeuw schoten drie lieden toe en vluchtte de bende, doch eerst nadat een van de drie was gedood en twee zwaar verwond.

Van de 7 daders konden, volgens bericht, vier worden gevat, terwijl twee de wijk namen naar Boni. Van den 7en persoon werd niets vernomen.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De ambtenaren voor Chineesche zaken in Ned.-Indië.

Volgens eene mededeeling van den Directeur van Justitie te Batavia zal het aantal ambtenaren voor Chineesche zaken in Ned.-Indië van zeven tot vier worden teruggebracht. Het ressort hunner werkzaamheid zal zich onderscheidlijk uitstrekken:

1e. over de Residenties Bantam, Batavia, Preanger Regentschappen, Cheribon, Lampongsche districten, Palembang, Djambi, Oostkust van Sumatra, Riouw en Onderhoorigheden, Banka en Billiton, met de standplaats Batavia.

2e. over de Residenties Pekalongan, Semarang, Rembang, Banjoemas, Kedoe, Djocjacarta, Soerakarta, Madioen, Wester-Afdeeling van Borneo, Zuideren Oosterafdeeling van Borneo, met standplaats Semarang;

3e. over de residenties Soerabaja, Kediri, Pasaroean, Besoeki, Madoera, Menado, het Gouvern. Celebes en Onderhoorigheden, Amboina, Ternate en Onderhoorigheden, Z.-Nieuw-Guinea, Timor en Onderhoorigheden, Bali en Lombok, standplaats Soerabaja;

4e. het Gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden, het Gouvernement van de Westkust van Sumatra, de residentie Tapanoeli en Benkoelen, met standplaats Padang.

Doodslag tengevolge van een twist tusschen twee Chineezen over het dragen van de haarvlecht.

De Djawa-Tengah van 29 December 1911 no. 294, maakt melding van een te Godong plaats gehad hebbende twist over het gebruik van de haarvlecht tusschen twee Chineezen, waarvan een de haarvlecht droeg en de andere haar had afgesneden en waarover men wederzijds verwijtingen tot elkander richtte. Deze twist liep zelfs zóó hoog, dat de man zonder haarvlecht zijn landgenoot met een kris overhoop stak, zóódanig dat deze laatste weldra aan de gevolgen daarvan overleed. De dader heeft zichzelf ter beschikking van de Justitie gesteld.

Klacht, door een Chinees ingebracht tegen een controleur van het Binnenlandsch Bestuur op de Buitenbezittingen.

Nagenoeg alle Maleische en Maleisch-Chineesche bladen hebben het bericht overgenomen, voorkomende in het Bat. Nblad, waarin de redactie mededeelt een brief van een Chinees ter Westkust van Borneo te hebben ontvangen, luidende dat hij zich beklaagt over de handelingen van een in die residentie tewerkgestelden Controleur van het Binnenl. Bestuur. Dezen wordt ten laste gelegd dat hij, bij het plegen van verschillende galante handelingen, meer het eigenbelang op het oog zou hebben gehad dan het algemeen belang.

Volgens het bericht in de Djawa-Tengah van 29 December 1911 no. 294 is de brief in handen van de bevoegde autoriteit gesteld.

De Chineesche school te Djocjacarta.

In de Djawa-Tengah van 30 December 1911 no. 295, wordt de inrichting van deze school, die in het Chineesche kerkgebouw te Toegoe wordt gehouden, zeer geprezen. Al het schoolmateriaal was volledig en zag er netjes uit.

Een woord van lof ten deze mag aan het Chineesch bestuur, dat zich zooveel moeite gaf voor het bereiken van het goede doel, niet worden onthouden. Naar men verneemt, zal het bestuur der Jong-Chineesche Vereeniging thans ook eene onderwijzeres laten uitkomen, die belast zal worden met het onderricht in de Engelsche taal, hetgeen niet anders dan der Chineesche jeugd in de toekomst ten goede kan komen.

Het viel, tijdens het bezoek echter op, dat het aantal vrouwelijke leerlingen zoo gering was. Het schijnt n.l. dat vele Chineesche meisjes de school hebben verlaten op last van de ouders, die in het geven van onderwijs niet zooveel heil zien en vreezen, dat de meisjes, zoodra zij gehuwd zullen zijn, zich al te overmoedig zullen betoonen tegenover hunne echtgenooten.

De schrijver gebruikt deze gelegenheid om de ouders op die geheel onjuiste meening te wijzen en vraagt hen af, of de meisjes zonder eenig schoolonderricht soms zulke bewijzen van meegaandheid geven en in het huwelijksleven steeds correct handelen. Integendeel, waar het zich laat aanzien, dat de verhoudingen in het huwelijksleven, na behoorlijk onderwijs, beter zullen zijn, raadt hij alle ouders aan, om, in navolging van hetgeen andere menschenrassen doen, hunne kinderen zoo spoedig mogelijk naar school te zenden. Aldus de Chineesche schrijver.

Chineesche vrouwelijke studenten.

Aan de hand van een bericht, voorkomende in de Pantjaran-Warta deelt de Djawah-Tenga van 2 Januari 1912 no. 1 mede, dat binnen korten tijd eenige vrouwelijke Chineesche studenten van Shangai in Ned.-Indië worden verwacht.

Het doel der reis schijnt te zijn het maken van propaganda voor de revolutionaire idée.

Waar de intellectueele vrouwen in China zulk een duidelijk bewijs geven van te willen streven naar vooruitgang, dáár mag, zegt het blad, de N.-Indische Chineesche vrouw niet achterblijven.

het heelal omvattend, in zich opsluitend. Zij lijken twee rustige, slapende reuzen, zien er nu uit, alsof zij nooit eens de omwonende menschen angst aanjagen met hevige aardbevingen en dreigende vuurkolommen.

Als een witte streep kronkelt zich de weg over heuvelruggen, langs bergwanden; de weg, waar overdag druk leven en vertier heerscht, waar kleine paardjes in vurigen ren zwaarbeladen karretjes voorttrekken, welke komen heel uit Fort de Kock, Pajakombo, Priaman, Padang en vele omliggende kotta's; waar karbouwen pedaties vol boschproducten, tabak, koopwaar vervoeren, onder vroolijk belgeklingel. Dan klinken heldere stemmen, kwinkslagen over en weer, luidruchtige begroetingen van uitgelaten passagangers. Nu ligt eenzaam, stil die weg, bijna geheel verlaten; slechts hier en daar donkeren eenige groepen op van haastig zich voortspoedende Maleiers in ruige, wapperende capes, met wollen mutsen op, of geheel weggescholen in de sarong, die ver over het hoofd getrokken is.

't Is maneschijn; dan klinken klagend de tonen van een soelieng van een gardoewachter, die waken moet den heelen, langen nacht. Dan ook loopen langs de straat jongelui, tokkelende op een guitaar, zingende krontjongs. Een Indische maannacht op plaatsen op Sumatra, zonder dat dit lied de nachtelijke stilte verbreekt, is haast niet denkbaar. Wellicht heeft juist daarom dit lied, hoe leelijk uitgekreten ook, zoo'n zeldzaam weemoedige bekoring voor Indischen, al willen velen zich dit gevoel niet bekennen, bevreesd als te „Indisch" beschouwd te worden. Wellicht wekt daarom dit lied heimwee op, heimwee naar zijn tehuis, naar zijn land, naar allen die hem dierbaar zijn, omdat hij dit lied gehoord heeft van heel, heel klein kind af, totdat hij zijn land verliet.

't Is maneschijn; dan staan de bloemen en rozen in den tuin nog eens zoo mooi als gewoonlijk; dan komt van den pagger zacht aanzweven de fijne geur van witte en paarse seringen, deze poëtische bloemen, welke schijnen te wachten op sprookjesachtig maanlicht, om te schenken al het heerlijke, dat zij bezitten, alsof zij het hare er toe willen bijdragen, den maneschijnnacht nog verrukkelijker, schooner, overstelpender te maken, door de lucht te vervullen van haar fijn aroma.

En dàn, dàn slapen de menschen, missend al dit schoons, dat zoo'n heerlijke vergoeding schenkt voor de beslommeringen van het dagelijksche leven.

CLEMMY.

De Japanners te Bandoeng geboycot door de Chineeschen aldaar.

Volgens een bericht in de Pemberita Soerabaja van 23 December 1911 no. 292, hebben de Chineesche handelaren te Singapore aan hunne collega's in Ned.-Indië kennis gegeven van het feit, dat zij het boycotstelsel op de Japanners hebben toegepast en dat geen hunner ook maar iets van den Japanner koopt of aan dezen verkoopt.

De Chineesche handelaren te Bandoeng zouden zich daarbij hebben aangesloten.

Van Vreemde Koloniën.

FRANSCHE KOLONIËN.

Bij circulaire van 27 December 1911 noodigde de gouverneur-generaal van Indochina de Fr. autoriteiten uit door hun tusschenkomst er bij de Inlandsche gezagbekleeders op aan te dringen een einde te doen komen aan het toepassen van lijfstraffen, in afwachting van de definitieve afschaffing, welke hij tracht te bereiken. Deze circulaire berust op een rapport van den chef van den rechtskundigen dienst, waarin er op gewezen wordt hoe verschillende mandarijnen, bekleed met de uitoefening der rechterlijke macht in de provinciën van Annam, niet alleen dit middel toepassen bij uitgemaakte zaken, maar het ook nog gebruiken als hulp om bekentenissen te verkrijgen. Ook in Cambodja zouden deze practijken nog voorkomen.

La Quinzaine Coloniale juicht de poging toe wat het afdwingen van bekentenissen betreft, maar betwijfelt of de vervanging als straf door opsluiting aan te bevelen zou zijn. Zij meent dat waar in Engeland de „kat met negen staarten" nog wordt toegepast, men niet al te zeer over het onwaardige mag uitweiden, maar vooral acht zij de bestaande straf meer in overeenkomst met de zeden van de Annamitische bevolking, die zelf de vervanging zeker niet zou toejuichen en ze zelfs als een willekeurige inbreuk op een goed gebruik zou beschouwen. — Inzichten en smaken verschillen!

***

't Dreigt met de Fransch-Spaansche onderhandelingen tot regeling van de Marokko-zaken toch mis te loopen. 't Conflict zal dan niet met geweld — en evenmin door arbitrage uit de wereld geholpen worden. De onderhandelingen zouden afgebroken worden. Frankrijk zou alles in zijn proctoraat regelen in overleg met het Maghzen, zonder zich om Sp. te bekommeren. Spanje zou z.z. op overeenkomstige wijze handelen. Het lijkt een goede oplossing, doch is inderdaad een slechte en onhoudbare. De belangen loopen te zeer ineen om conflicten te kunnen vermijden.

CHINA

Omwentelingen plegen tegenomwenteling uit te lokken. 't Is begrijpelijk. Wien het niet naar wensch gaat, werkt mee om het bestaande onderst-boven te zetten. Maar daarna is het dan geenszins voor allen beter geworden en zien de meesten evenmin hunne wenschen spoedig tot daad worden. Teleurstelling, vermeende verkregen rechten, naijver op groot geworden, enz., dit alles doet nieuwe ontevredenheid tot uitbarsting komen. Zoo nu in Mexiko, Portugal, Perzië, zoo ook in China. De leiders der pas gevormde republiek staan voor groote moeilijkheden. De in het noorden staande troepen zijn aan het muiten geslagen, onder de redenen hiervoor beschouwt de nieuwe regeering het niet betalen der soldijen als de voornaamste, maar geldgebrek is juist de kwaal, waarvoor zij geen andere remedie weet dan steun van vreemden. Liefst had zij de vreemde mogendheden buiten de binnenl. bemoeienissen gelaten, doch 't geld moet, nu 't dadelijk noodig is, van buiten komen. En 't zal komen; het syndicaat van bankiersgroepen in zes rijken heeft zich bereid verklaard de millioenen te geven, die voor den eersten tijd noodig zullen zijn. Intusschen hebben Russische, Engelsche, Duitsche, Fransche, Amerikaansche en Japansche krijgslieden den voet gezet op Chineeschen bodem (tot een totaal van 6000 man), om de vreemde onderdanen daar te beschermen, de regeeringen dringen op spoedige maatregelen, tot verzekering der veiligheid aan. De eerste halve millioen taëls is gestort om de achterstallige soldijen te betalen, maar er is nog zooveel, zoo heel veel noodig, om de nu opgewonden bevolking van vele millioenen te bevredigen. Zullen er niet andere klachten opkomen dan soldij-betaling?

In een ander opzicht had de regeering bijv. ook al een moeilijkheid op te lossen. De sedert kort uitgevaardigde bepalingen om het opiumverbruik, en dus ook de papaveraanplant uit te roeien, waren zeer impopulair. Toch zullen zij in haar strekking de sympathie wel hebben van de republikeinsche regeering, maar zij hebben krachtig medegewerkt om de ontevredenheid tegen de Mantchoes aan te wakkeren, de jonge regeering is dus wel verplicht er zeer de hand mee te lichten, of ze als niet bestaande te beschouwen. De geheele regeling met Groot-Brittanië getroffen om den invoer van opium uit Britsch-Indië te doen ophouden, staat hierdoor nu ook op losse schroeven.

Zal het Joeansjikai gelukken de gemoederen tot bedaren te brengen, zal het hem gelukken ook verder de noodige gelden te krijgen, eerst uit den vreemde om China te bevredigen, dan uit China om de vreemden te bevredigen?

Dr. Soenjatsen zou zeker te weinig staatsman zijn geweest om China door deze crisis heen te helpen. Hij is er geweest toen het volk een man noodig had om een omwenteling door te voeren. Joeansjikai moge nu de noodige man zijn om het land na de wenteling weer op vasten bodem te doen rusten.

OVERSCHOT OP HET BRITSCH-INDISCHE DIENSTJAAR.

't Geraamde overschot van het geëindigde dienstjaar is met ongeveer 2 millioen overschreden en wordt dus op 2.750.000 P. geschat, niettegenstaande de extra-uitgaven van de Delhi-durbar, en die voor volksonderwijs, hospitalen en universiteiten. 't Surplus is weer grootendeels verkregen door de opiumuitvoer.

DE STUDIE VAN KOLONIALE AANGELEGENHEDEN IN BELGIË.

België doet zijn best om ten volle als koloniale mogendheid mee te rekenen. Met de geestdrift, die het volk er gaarne uit voor zaken, die de belangstelling weten te winnen, heeft het zich niet alleen gezet tot het oprichten van koloniale musea en vereenigingen, maar heeft het ook in de onderwijsinrichtingen een plaats aan leering over en studie van koloniale aangelegenheden aangewezen. Op deze wijze moet niet alleen het land meer doordrongen worden van de beteekenis der bezittingen in Afrika, maar moeten mede ambtenaren bekwaamd worden voor de hun daar toegedachte taak, moet de bestudeering van verschillende problemen aangemoedigd worden, terwijl geleerden uit het buitenland in gedachten-verkeer komen met de Belgische.

In verband hiermede hebben de internationale instellingen, die zich met de koloniale vraagstukken bezig houden en hun hoofdzetel in Brussel hebben, ook weer bijzondere beteekenis. Wij noemen hiervan le Bureau international d'ethnographie, le Bureau de la répression de la traite, l'Institut colonial international.

Van de wetenschappelijke vereenigingen, die zich met koloniale studiën inlaten, zijn de voornaamste: la Société royale belge de géographie, la Soc. d'études coloniales, beide te Brussel, dan la Soc. royale de géographie d'Anvers. Naast de boekerijen dezer vereenigingen zijn als belangrijk te vermelden de bibliotheek van het ministerie van Koloniën en die van le Jardin botanique te Brussel, benevens die van het bekende Institut de Sociologie (Solvay), dat ook eigen uitgaven over koloniale vraagstukken in druk geeft (Cercle des études coloniales).

Van de musea in dat van de Kongo in Tervueren het meest bekende. De Jardin colonial in Laeken heeft koloniale verzamelingen, in 't laboratorium worden tropische planten onderzocht.

Een artikel van P. Borchardt in de Deutsche Kol. Zeitung van 2 Maart geeft een opsomming van de hoogere onderwijsinrichtingen, die een leerstoel voor de koloniale wetenschappen hebben, en waarvan enkele den titel van licencié en sciences coloniales en docteur sc. col. verleenen. Wij zullen deze opsomming niet overnemen, maar wel vermelden dat deze instellingen reeds zijn te Brussel, Antwerpen, Gent, Luik, Leuven, Gembloux, Bergen, Melle les Gaud en Tervueren.

DUITSCHE KOLONIËN.

Vroeger maakten wij gewag van het in Hongkong bestelde stoomschip, bestemd om op last van het Duitsche ministerie van koloniën verder de Keizerin Augusta rivier in N.-Guinea te onderzoeken. 't Is begin Februari uit Hongkong vertrokken en moet thans, evenals de leden der expeditie, te bestemder plaatse aangekomen zijn. De leiding is in handen van den géoloog Stollé, die als districtshoofd in N.-G. werkzaam is geweest. Leden zijn vroegere medewerkers van de grensregelingscommissiën. Dr. Behrman heeft het geographisch-, Dr. Roesicke het ethnographisch-, Dr. Burger, die tevens de geneesheer is, het zoölogisch-, Ledermann het botanisch gedeelte voor zijn rekening genomen.

***

Een besluit van den gouvern. van Samowa verleent aan de Chineesche koelies het voorrecht om wat de rechtspraak betreft op voet van gelijkheid gesteld te worden met Europeanen. Deze voorwaarde was door de

Chineesche regeering gesteld om een nieuw transport van 500 koelies naar Samowa te laten vertrekken.

Daar de Chineesche koelies in den laatsten tijd, niettegenstaande zij met inlanders gelijk waren gesteld, reeds een houding aannamen, die de kolonisten bedenkelijk voorkwam, betreuren deze de betoonde vrijgevigheid en hadden zij liever gehoord van een poging om Javaansche werkkrachten voor Samowa te winnen.

***

In 1910 heeft de invoer van alle Duitsche koloniën bedragen 129.660.000 M., de uitvoer 100.840.000 M. De haven van Hamburg verzond daarvan voor 51.660.000 M. en zag voor 57.410.000 M. binnenkomen. Een zestal jaren geleden was het geheele verkeer van deze haven met de koloniën slechts 61 Millioen M., thans ruim 109 millioen.

PORTUGEESCH TIMOR.

De berichten over oproerige bewegingen nemen nog toe. In de Portug. pers doet nu een gerucht de ronde dat een post overrompeld zou zijn, de Europ. luitenant zou „gevierendeeld", zijn vrouw mishandeld en de kas gestolen zijn. Echter fantaseert men in Portugal gaarne, wij blijven dus hopen, dat dit verhaal, dat wat het vierendeelen betreft niet Inlandsch-Timorsch is, niet meer dan een spookfantaisie zal zijn.

DE ONTDEKKING DER ZUIDPOOL.

Bij de ontvangst van de berichten over de ontdekking van de Noordpool gaf een Duitsch humoristisch blad een plaat over gedrang aan de pool, waar Cook en Peary zoowat tegelijk aangekomen zouden zijn, een politieagent wees op de waarschuwing „rechts houden s.v.p."

Bij het nieuws over de ontdekking van de Zuidpool doet zich nu een soortgelijk geval voor, alleen is het niet een op roem bedacht kwakzalver-poolreiziger, die zich de eer komt aanmatigen dat punt 't eerst bereikt te hebben, maar zijn het zijn landgenooten, de Britten, die zonder iets van hem gehoord te hebben, Scott noemen als de man, die ook best, evenals de Noor Amundsen in dezen winter gestaan kan hebben op de plek, die geen lengte en alle lengten heeft.

Nadat de Engelschman Shackleton had vastgesteld dat de weg naar de Z.-Pool door hem tot 88°23' was afgelegd en hij daar alleen omgekeerd was door gebrek aan mondvoorraad, vatten Scott en Amundsen het plan op een poging te doen om het overschietend gedeelte aan te vullen. Beiden betrokken een winterkwartier betrekkelijk dicht bij den 80en gr.

Naar men zegt, was de expeditie Scott beter uitgerust dan de Noorsche, maar deze laatste koos een nieuwen weg die wat korter was. 't Is dus te verklaren, dat nu Amundsen bericht heeft den 14en of 15en December de Zuidpool bereikt te hebben, de Engelschen het geenszins onmogelijk achten, dat hun Scott dit ook geleverd zal hebben. Zij vonden dit eerst zelfs zóó natuurlijk, dat zij het kort bericht van Amundsen opnamen, alsof deze de tijding overbracht dat de ander, Scott, de Britsche vlag op de as van de aarde geplant zou hebben. Dat de Noorsche vlag er waait is intusschen zeker, voor zoover een dergelijk bericht zeker kan zijn, wat Scott gedaan heeft zullen wij vermoedelijk binnenkort ook kunnen hooren.

Zal, nu de eer van No. 1 te zijn niet meer is na te jagen, de drang afnemen? De groote uitgestrekte heden land, die in het zuidelijk poolgebied hier en daar aangewezen zijn, zonder dat de grenslijnen nog zijn na te gaan, de afwisseling, die er interessanter lijkt dan in de noordelijke poolstreken, dit alles zal op avontuurlijk aangelegde karakters groote aantrekkingskracht blijven uitoefenen. Amundsen geeft overigens ook verder zelf het voorbeeld van volharden; instede van huiswaarts te gaan, gaat hij van de Zuid- naar de Noord-Pool. Financiëel voordeel zal in de poolgebieden weinig te behalen zijn, maar ook voor de wetenschap zijn altijd nog gaarne geldelijke offers gebracht. Wij verwachten nu minder een jacht naar de pool, maar meer een op wetenschappelijken grondslag stelselmatig te volbrengen onderzoek. Zouden de natiën hiertoe niet willen samenwerken?

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Over Nederlandsch Zuid-Nieuw-Guinea.

In de Nrs. 5 en 6 van de Java-Post, Weekbl. voor Nederl.-Indië, schrijft Pastoor Jos. v. d. Kolk een opstel over „Het verleden, het heden en de toekomst van Nederl. Zuid-Nieuw-Guinea".

Ons tot het „heden" bepalende ontleenen wij aan dit schrijven het navolgende:

Bij de monding der Maro- of Merauke-rivier werd op de plek die de inboorlingen Ermasoe noemden en nog noemen, de „stad" Merauke gesticht: bestuurszetel, politiepost, kolonisatie en verblijf van dwangarbeiders. Sinds zijn zelfs bij vele menschen N.-Guinea en Merauke synoniemen geworden, te meer daar Merauke een vaste aanlegplaats werd voor de Paket-booten en het uitgangspunt voor de verdere exploraties in het onbekende land.

De stichting ging gepaard met groote moeilijkheden. De inboorlingen waren wantrouwend. De plaats was moerassig en ongezond. Malaria en berri-berri maakten vele slachtoffers.

Pastoor Mertens, die Merauke in dat eerste jaar bezocht kon wel schrijven: „De eerste bladzij van Merauke's geschiedenis is eene diepdroevige." Maar men liet zich gelukkig niet ontmoedigen, zelfs toen stemmen opgingen in Indië en in het moederland over de „onverantwoordelijke daad".

Men hield stand en de plaats werd stil aan vergroot en verbeterd in alle opzichten. De lage gedeelten werden opgehoogd, breede straten aangelegd en flinke woningen opgetrokken, terwijl de ruilhandel met de wilden begon en steeds toenam.

In 1905 werd te Merauke, dat er intusschen al aardig begon uit te zien, een katholieke missiepost gevestigd door de missionarissen van het H. Hart (Pater Nollen), en vijf jaar later bijstaties te Jobar en Wendoe en een tweede vaste missiepost te Okaba, een kampong zoowat midden tusschen Merauke en Frederik-Hendrik-eiland.

Politieposten werden reeds vroeger gevestigd te Koembe en Okaba.

De stoombooten der Paketvaart-Maalschappij, die maandelijks Merauke aandoen en de eenige verbinding zijn van Zuid-Nieuw-Guinea met de buitenwereld, hebben steeds meer te lossen en te laden, een bewijs dat de ruilhandel toeneemt: reeds meer dan 15.000 pikol koprah per jaar wordt er uitgevoerd. De tegenwoordige ass.-resident, de heer Kalff, de derde ass.-resident sinds Merauke's stichting, zal door het bouwen van een ijzeren havenhoofd den handel waarschijnlijk nog heel wat verhoogen.

En zoo is Zuid-Nieuw-Guinea, en meer bepaald Merauke, na de eerste 14 jaren reeds van eenige beteekenis en bekendheid. De „slechte naam", die door sommigen systematisch schijnt te worden gehandhaafd, heeft niet kunnen beletten, dat dit geheel onbekende land met zijn wild en onbekend volk reeds heel wat opgekomen is en nog blijft opkomen.

De inboorlingen zelf ondergaan er van zelf den invloed van: messen, schoppen, bijlen, spiegels, dekens enz., voorheen geheel onbekend, zijn voor de wilden reeds onmisbaar geworden. De kleederdracht begint hier en daar wat op te komen. Maar de aanraking met de beschaving is nog van te korten duur, om reeds in het maatschappelijk leven door te dringen. Waar geschiedde dat wel na de eerste tien jaren? Daarbij komt, dat de Marindineezen, om redenen die nogal begrijpelijk zijn, nog immer wat wantrouwend en afkeerig staan tegenover de vreemdelingen en de vreemde gebruiken en zeden.

Een nieuw Koloniaal Maandschrift.

Wij ontvingen het eerste nummer van een nieuw periodiek, getiteld: Koloniaal Tijdschrift. Uitgegeven door de Vereeniging van ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Nederlandsch-Indië.

In de inleiding lezen wij dat dit orgaan in de plaats treedt van de door genoemde vereeniging uitgegeven „Berichten en Mededeelingen", die op ongeregelde tijden naar gelang er stof voorhanden was, en er iets te zeggen viel, in boekvorm verschenen en waarvan in het geheel 17 nummers het licht zagen.

In diezelfde inleiding en een „L. S." lezen wij verder dat de vereeniging niet dan na rijpe overweging is overgegaan tot de stichting van een eigen maandblad en dat het geenszins in hare bedoeling ligt in concurrentie te willen treden met bestaande periodieken, als bijv. de Indische Gids. „Wij zouden te kort schieten in waardeering van dat verdienstelijke tijdschrift, en als jonggeborene gevaar loopen van opgeblazenheid te bersten, wanneer iets dergelijks onze bedoeling ware."

Ook onze overtuiging is het, dat de Ind. Gids met zijn groote verscheidenheid van inhoud *) geen nadeel zal ondervinden van dit nieuwe periodiek, hetwelk toch in hoofdzaak wil zijn, gelijk de inleiding zegt: „een orgaan van de ambtenaren bij het Binnenl. Bestuur, waarin zooveel mogelijk worde samengevat wat hun in hunnen werkkring te stade komt, wat als te veel verspreid niet zoo gemakkelijk binnen hun bereik is, of moeielijk bewaard blijft, — een tijdschrift bovendien, waarin zij gelegenheid

*) Behalve dat de I. G. hoofdartikelen bevat van allerlei strekking op Indisch gebied geeft hij geregeld een uitgewerkte, hoogstbelangrijke rubriek: Maandelijksche revue van brochures en van tijdschriften en dagbladartikelen; verder vaste rubrieken: boekbesprekingen, wetenschap en industrie, varia en maandelijksche bibliographie voor Oost- en West-Indië. In het Koloniaal Tijdschrift komen dergelijke rubrieken, althans in het eerste nummer niet voor.

vinden de vruchten hunner studies mede te deelen, bij hunne collega's daardoor den lust op te wekken tot onderlinge openbare bespreking, tot nieuwe studie, enz."

De inhoud van dit eerste nummer bestaat uit een vrij uitvoerige studie van den heer A. J. Knaap over het katoenvraagstuk in het algemeen en met betrekking tot Nederl.-Indië, terwijl de heer F. W. A. L. de Nijs schrijft over de bekentenis als bewijsmiddel in strafzaken (speciaal Inlanders betreffende). De heer A. H. J. G. Walbeehm geeft een overzicht van de Inlandsche en Chineesche pers, en de heer E. Moresco mededeelingen omtrent vreemde koloniën.

Ook wat het uiterlijke betreft maakt het nieuwe tijdschrift een aangenamen indruk, handig formaat, kloeke titel enz.

De Indische Gids.

In 1910 verscheen bij Blankwaardt en Schoonhoven te 's-Gravenhage een werk getiteld: De Generaal van Geen 1773—1846, door Jhr. F. M. L. van Geen, met een voorwoord van Prof. Dr. F. J. L. Krämer. De oud-kolonel en historicus W. C. Nieuwenhuyzen vindt in dit boek stof voor een uitvoerig artikel in het Maart-nummer van de Indische Gids, welk artikel in de volgende afl. zal worden voortgezet.

De heer A. H. I. G. Walbeehm schrijft vervolgens over :,,De ethische richting tegenover de Inlandsche ambtenaarswereld". Dit artikel is eigenlijk de van een Naschrift voorziene voordracht van den heer W., gehouden in de afdeeling Amsterdam van de vereeniging ,,Oost en West", en houdt in hoofdzaak eene kritische bespreking in van de bekende voorgestelde bestuursreorganisatie in Ned.-Indië.

Als de heer W. zich aan eene voorspelling zou mogen wagen ten aanzien van de vermoedelijke gevolgen der reorganisatie, dan zou deze luiden:

,,dat een groot deel der Inlandsche ambtenaren, die haar zullen moeten uitvoeren, daarvoor niet voldoende onderlegd is, dat een nog grooter deel daarvoor moreel niet hoog genoeg staat en dat de misstanden, die door een en ander onvermijdelijk moeten ontstaan, door de bevolking zullen worden aangerekend aan de Europeesche overheersching."

Verder: ,,En het kan niet anders, of de steeds talrijker wordende ons vijandig gezinde elementen — Inlandsche en vreemde — zullen die ontevredenheid en die verbittering tegen ons exploiteeren en dat, gevoegd bij de steeds verder gaande ontwrichting van ons gezag, zal naar mijn innige overtuiging binnen korter tijd dan men wel vermoedt, voeren tot een débacle, waarvan de gevolgen, ook voor het Moederland, eenvoudig niet zijn te overzien."

De heer C. Spat artikelt over ,,Gouvernement en bedevaart"; hij geeft den lezer een overzicht van de voornaamste regelingen en bepalingen welke de de N.-I. Regeering sedert het begin der negentiende eeuw ten aanzien van de bedevaart heeft genomen, teneinde te doen zien welk standpunt het Gouvernement te dier zake inneemt.

De heer J. Habbema schrijft voorts over ,,De overbevolking van Java", waarover men zich z.i. niet zeer bezorgd hoeft te maken, want: ,,Niettegenstaande de bevolking van dat eiland in de laatste 50 jaar meer dan verdubbelde, is de algemeene toestand van land en volk zeker niet slechter dan in 1860. In gemiddelde welvaart is Java vooruitgegaan en de economische toestand van het Javaansche volk verbeterd en tot emigreeren krijgt men de Javaan slechts door lokmiddelen, als voorschotten, hooge loonen, staatshulp, e. d.

Behalve een stukje getiteld: ,,Inlandsche artsen", door den Inlandschen arts Mahulete, naar aanleiding van het artikel van den heer J. E. de Meyier over ,,Een teer punt in onze Inboorlingen-politiek" (I. G. Juni 1911), voorzien van een naschrift door laatstgenoemde, bevat dit belangrijke Ind. Gids-no. nog de gewone maandelijksche rubrieken, als Varia (De Britsch-Indische financiën. — Overeenkomsten met Inlandsche vorsten).— Wetenschap en Industrie (Tien jaar Indisch spoorwegbedrijf, 1900—1910).— Maandelijksche revue van brochures enz., — Maandelijksche bibliographie voor Oost- en West-Indië.

Een tweetal bekroonde prijsvragen.

Eenige tijd geleden werd door de ,,Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili" te Antwerpen, met het oog op de bewezen impopulariteit van haar product in Indië, een prijsvraag uitgeschreven over het onderwerp: a. Welke zijn de vooren nadeelen van Chilisalpeter als stikstofhoudende meststof bij de Oost-Indische cultures; en: b. Is het gewenscht, verdere proefnemingen op uitgebreider schaal dan tot dusverre met deze meststof te doen?

Als juryleden voor de ingekomen antwoorden verklaarden zich bereid de navolgende heeren: Dr. A. H. Berkhout, C. J. van Lookeren Campagne en R. H. Rijkens.

Op deze prijsvraag kwamen drie antwoorden in, waarvan twee door de jury werden bekroond. De eerste prijs (*f* 1000) werd toegekend aan het antwoord door de heeren Dr. A. W. K. de Jong en A. de Koning ingezonden, terwijl de tweede prijs (*f* 250) ten deel viel aan het antwoord van den heer D. Beijerinck.

Beide bekroonde antwoorden zijn in boekvorm uitgegeven en op aanvrage gratis verkrijgbaar bij de ,,Délégation des Producteurs de Nitrate de Soude du Chili", Keizerstraat 43, Antwerpen.

Roï-roïli's.

In ,,Buiten" van 2 Maart j.l. schrijft Mevr. M. C. Kooy—Van Zeggelen een geïllustreerd artikel over Roï-roïli's, een soort van toilet-artikelen die tegelijk sieraden zijn en gedragen worden in het binnenland van Zuid-Celebes. De roï-roïli (letterlijk tros beteekenende) bestaat uit een rond gouden doosje, waarin soms rijstpoeder, soms een wielriekende ambesteen wordt bewaard; verder uit een met goud bewerkt glazen kokertje, waarin zich fijne bijenwas of zwartsel bevindt en voorts uit een étui voor nagelvijltje, tandenstokertje en haartangetje, alles verbonden door gouden kettinkjes.

Eigen Haard.

Het jongste nummer van Eigen Haard bevat een geïllustreerd artikeltje over het bezoek van den sultan van Bina te Buitenzorg, zoomede eene geïllustreerde beschrijving van het Koloniaal Museum te Haarlem, welke nuttige instelling, gelijk bekend is, over eenigen tijd naar Amsterdam wordt overgeplaatst, en daar ongetwijfeld, door ruimere berging van het vele kostelijke materiaal, dat in den loop der jaren is toegestroomd, beter aan haar bestemming zal voldoen.

De Indische Mercuur.

Inhoud van No. 10: Agrarische regelingen, door Mr. Ph. Kleintjes. — Over tappen van ficus-elastica, door G. J. de Vogel. — Malaria en haar bestrijding door kinine, door S. S. Abrahams, besproken door Prof. P. van der Wielen. — Beri-beri met succes bestreden, door G. C. Quarles van Ufford. — Histoire centennaire du sucre de Betterave door H. C. Prinsen Geerligs.— De geneesmiddelen van Groot-Nederland. I. Dierlijke- en plantaardige producten, welke als geneesmiddel in Suriname gebruikt worden, door Dr. J. Sack. — Kultuurberichten (Actueeler oogstberichten. — De bacovecultuur in Suriname. Enz.). — Kleine mededeelingen (Postzegels voor Indië. — Solo's bandjir-werken. Enz.) — Financieële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

Weekblad voor Indië.

No. 42 bevat o.m. een artikel van den heer M. van Geuns, naar aanleiding van de eerste levensuitingen (No. 1 der Mededeelingen) van het Encyclopaedisch bureau voor de Buitenbezittingen; een geïllustreerde beschrijving, getiteld: ,,Indië vooruit" van de portlandcementfabriek te Indaroeng (Sumatra's Westkust); eenige kiekjes, met bijschrift, van een auto-ongeval te Semarang, en eindelijk het vervolg der ,,Indische penkrassen" van ,,Ofoei".

Korte Berichten voor Landbouw, enz.

In No. 7 der Korte berichten is opgenomen het vervolg der beschouwingen betreffende de in- en uitvoerhandel van Ned.-Indië met China en Hongkong in 1910, benevens een overzicht van de pepercultuur in de Residentie Riouw en Onderhoorigheden.

***

Ten slotte wordt medegedeeld dat van deel VIII (botanie) van het werk: Nova Guinea. Uitkomsten der Nederlandsche Nieuw-Guinea-expeditie in 1907 en 1909 onder leiding van Mr. H. A. Lorentz, de derde aflevering is verschenen, zoomede wederom een nieuwe aflevering (de tiende) van Dr. K. W. van Gorkom's Oost-Indische cultures, opnieuw uitgegeven onder redactie van H. C. Prinsen Geerligs waarin het vervolg van Dr. A. van Bijlert over bemesting en het begin van Prof. Dr. F. A. F. C. Went: Groei, ademhaling en voeding van de planten.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 187, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 13 Febr. 1912;
De Locomotief t/m 13 idem;
Het Soer. Handelsblad idem;
De Sumatrapost idem;

De Sumatrabode t/m 15 idem;
Tjahaja Sumatra idem;
De Indische Mercuur nos. 10 en 10d.
Weekblad voor Indië no. 43;
De Banier no. 6;
Handelsberichten v/h Min. van Landbouw;
Kort Verslag Verg. Tweede Kamer St.-G.;
Reizen en Trekken no. 3.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Concept-Verslag aangaande den staat van zaken der Vereeniging „Oost en West" en hare verrichtingen gedurende het jaar 1911.

(Vervolg).

1e. Verzoek om toekenning eener Regeeringssubsidie.

De stand der kas blijft een groote zorg en daarom was het Hoofdbestuur, evenals in vorige jaren, wel verplicht zich bij rekest van 21 Juni 1911 te wenden tot Zijne Excellentie den Minister van Koloniën, met het verzoek geldelijken steun te verleenen, door op de Indische begrooting van het jaar 1912, ten behoeve onzer Vereeniging, een som van ƒ 3000 uit te trekken.

Blijkens de missive van dien Departementschef van 3 Augustus 1911 No. 7, Afd. AI, als antwoord op dat verzoek werd ons te kennen gegeven, dat op de Ontwerp-Begrooting van 1912 zou worden gerekend op de toekenning der subsidie tot het gevraagde bedrag. *)

Met groote erkentelijkheid maken wij hier van dien steun gewag; daardoor werd ons de gelegenheid gegeven, niet alleen de uitgave van de verschillende werkjes van het Informatie-bureau, handelende over den werkkring en de vooruitzichten der Indische Staats- en particuliere betrekkingen, voort te zetten, maar ook om eene ruime plaats te blijven geven in Het Koloniaal Weekblad aan de oproepingen voor ambtelijke betrekkingen in Ned.-Indië, welke ons regelmatig vanwege het Departement van Koloniën worden toegezonden.

2e. Verhooging van het contributiebedrag der leden, die slechts ƒ 1— en ƒ 1.50 's jaars betalen.

Ten vervolge van het medegedeelde in het verslag over het jaar 1910 (Zie Kol. Weekblad 2 Februari 1911 No. 5 sub. b3), kan hier thans bekend worden gesteld, dat de uitkomsten, tengevolge van de rondgezonden circulaires zoodanig zijn geweest, dat van de 37 leden, die op 1 Januari 1911 ƒ 1.—, en van de 909 leden, die op dien datum ƒ 1.50 contributie betaalden, onderscheidenlijk 11 en 53 of te samen 64 leden aan ons verzoek gevolg hebben gegeven. Zulks had vermeerdering van jaarlijksche inkomsten tengevolge van:

a. voor het Hoofdbestuur	ƒ 8.50
b. voor de afdeelingen	„ 33.50
of te samen	ƒ 42.—

Al kan dus niet op een belangrijk succes worden gewezen, toch blijft het Hoofdbestuur erkentelijk voor den ontvangen geldelijken steun, in de hoop, dat vele leden nog aanleiding zullen vinden om te gelegener tijd door verhooging van het contributiebedrag van hunne belangstelling te doen blijken.

In Het Koloniaal Weekblad van 23 Maart 1911 No. 12, wekte een lid onzer Vereeniging het Hoofdbestuur op, om o.m. ter versterking van de Hoofdbestuurskas, de minimum bijdrage van ƒ 2 op ƒ 2.50 te brengen. Deze uiting werd door het Hoofdbestuur op prijs gesteld, doch dit reeds herhaaldelijk op de verschillende Hoofdbestuursvergaderingen en op de Jaarlijksche Algemeene vergaderingen besproken denkbeeld, had tot de eenstemmige meening geleid, dat de praktijk had aangewezen hoe dikwijls contributie-verhooging tot uittreding van vele leden kon leiden, zoodat van het denkbeeld moest worden afgezien.

3e. circulaire, inhoudende een beroep op de offervaardigheid van N.-Indië.

Sedert de oprichting der Vereeniging in het jaar 1899 zijn in Nederland herhaaldelijk pogingen aangewend het ledental aldaar te doen toenemen en op die wijze door de vermeerderde bijdragen, in den vorm van contributies, meer daadwerkelijk te kunnen voldoen aan de roeping, omschreven in art. 4 der Statuten. Niettegenstaande al die bemoeiïngen, is het aantal leden, dat in 1903 2900 bedroeg, niet hooger opgevoerd kunnen worden dan tot 2201 op het einde van het jaar 1911.

*) Deze post is, tengevolge van de aanneming der Indische Begrooting voor het jaar 1912 door de Volksvertegenwoordiging goedgekeurd.

Het Hoofdbestuur meende daarom een krachtig beroep te moeten doen op de offervaardigheid van allen, die in Ned.-Indië, hetzij in het ambtelijke, hetzij in het particuliere eene gelukkige stelling innamen en in staat waren onze Vereen. krachtig te steunen door een ruime jaarlijksche bijdrage in geld. In de maand April 1911 werden dientengevolge een 600-tal circulaires, waaraan inteekenbiljetten voor het lidmaatschap waren gehecht, aan tal van toongevende personen, lichamen en instellingen naar N.-Indië gezonden, hetgeen tot het resultaat heeft geleid dat slechts 4 personen als lid toetraden.

d. Sterkte van het ledental der Vereeniging op ultimo 1911.

Niettegenstaande al deze bemoeiïngen en 't voortgaan met het verspreiden door den penningmeester van onze propaganda-circulaires en Kol. Weekbladen aan een 400-tal lichamen en instellingen in Nederland, daalde, na aftrek van de door overlijden of om andere redenen uitgetreden leden, het aantal toegetreden leden van 2226 op Ultimo 1910 (w. o. 197 begunstigers) tot 2201 leden, waaronder 203 begunstigers, op het einde van het jaar 1911. *)

Een vermindering dus van 25 leden.

Het bedrag der gezamenlijke contributies steeg echter van ƒ 5193.49 tot ƒ 5432.49, of een vermeerdering van ƒ 239, n.l. 585 leden rechtstreeks

onder administratie van het Hoofdbest.	ƒ 1572.99
1616 leden in adm. bij de afdeelingen	„ 3859.50
Totaal 2201 leden	ƒ 5432.49

Hieronder zijn begrepen de drie leden, die ƒ 100 ineens hebben betaald.

e. Reglementen.

a. Wijziging van al. 2 art. 3 van het Huish. Reglement der Afd. Leiden.

Bij brief van 5 Maart 1911, wees het Afdeelingsbestuur te Leiden op het feit, dat, tengevolge van de oprichting der Studenten-afdeeling aldaar, eene wijziging noodig werd geacht van artikel 3 al. 2 van het Huish. Regl. welke aldus luidde:

„Zoo mogelijk zullen minstens twee dier leden „(bestuursleden-Studenten) studenten zijn, studee„rende aan de Leidsche Universiteit."

Met het oog op die veranderde omstandigheden, werd in de Algemeene Vergadering van de Afdeeling van 28 Februari 1911 besloten die alinea te doen vervallen, welke maatregel, ingevolge art. 12 al. 2 onzer Statuten, de instemming van het Hoofdbestuur noodig had. In de Hoofdbestuursvergadering van 1 April 1911, sub VI, werd die instemming verleend. (Kol. Weekblad No. 17.)

b. Van art. 3 al. 2 van het Reglement der Studie-Commissie.

Deze wijziging was een gevolg van het feit, dat in de praktijk het zoo moeilijk bleek bij een vacature van Voorzitter der Studie-Commissie, een geschikt persoon te vinden die tevens lid is van het Hoofdbestuur, zooals het vroegere voorschrift imperatief voorschreef. Aangezien tegen deze wijziging geen enkel bezwaar werd ingebracht, werd zij in de Hoofdbestuursvergadering van 28 October 1911, sub VI, goedgekeurd. (Kol. Weekbl. No. 447.)

2e. Goedkeuring van het Reglement der Stud.-Afdeeling te Leiden.

De te Leiden gevestigde Studenten-Afdeeling, diende, ter goedkeuring door het Hoofdbestuur, in, haar Reglement, zooals in hare vergadering van 11 Mei 1911 was aangenomen. Aangezien het zich aansloot aan onze Statuten en Reglementen werd het in de Hoofdbestuursverg. van 28 Oct. 1911 sub VII goedgekeurd. (Kol. Weekbl. 1911, No. 44.)

g. Bestuursveranderingen.

1e. Hoofdbestuur.

In verband met de oprichting der Studenten-afd. te Leiden op den voet van de andere afdeelingen (zie Kol. Weekblad 1909 No. 45) moest een nieuw Hoofdbestuurslid voor die afdeeling worden gekozen terwijl, tengevolge van 't voorschrift vervat in art. 11 al. 1 van het Huish. Reglement, moest worden voorzien in de vacatures van de navolgende leden van het Hoofdbestuur, die aftraden, n.l.:

Th. Almerood (Amsterdam), T. Gerdes Oosterbeek (Apeldoorn), L. A. H. Lamie (Arnhem), A. B. J. Prakken ('s-Hage), Mevr. M. ten Bosch—Bosscher ('s-Hage) en Prof. Mr. J. E. Heeres (Leiden).

In de te 's-Gravenhage op 8 Juli 1911 gehouden Jaarlijksche Algemeene Vergaderingen werden respectievelijk tot Hoofdbestuurslid gekozen de leden der Vereeniging, n.l.:

C. de Vries (Amsterdam), T. Gerdes Oosterbeek (Apeldoorn), L. A. H. Lamie (Arnhem), Mevr. ten Bosch—Bosscher ('s-Hage), A. B. J. Prakken ('s-Hage) en H. W. Scheuer (Leiden).

*) Volgens art. 5, al. 3 onzer Statuten zijn Leden-Begunstigers zij, die 5 gulden of meer jaarlijksche contributie betalen of eene bijdrage geven van minstens 100 gulden in eens.

Zoodat het Hoofdbestuur thans is samengesteld als volgt:

Jaar v. aftreding.	Namen der leden.	Plaatsen.	Functie.
1913	M. B. Rost van Tonningen	's-Hage	Voorzitter.
1914	A. B. J. Prakken	's-Hage	Ond. voorz.
1913	E. van Assen	's-Hage	Secretaris.
1913	A. A. C. Harting	's-Hage	Penningm.
1912	Mr. H. Smeenge	Amsterd.	
1914	C. de Vries	id.	
1914	T. Gerdes Oosterbeek	Apeldoorn.	
1912	J. H. Calmeyer	id.	
1914	L. A. H. Lamie	Arnhem	
1912	C. van Reyn.	Breda.	
1914	Mevr. M. ten Bosch-Bosscher	's-Hage	
1914	H. W. Scheuer	Leiden	
1912	F. E. Luitjes	Nijmegen	
1913	Z. G. Th. Marcella	Rotterdam	
1913	Mevr. J. E. van Oeveren-van Schaik.	Utrecht	

Aan de heeren T. Almerood en Prof. Mr. J. E. Heeres werd bij schrijven van 11 Juli 1911 de dank der Vereeniging overgebracht en hare belangen in hunne voortdurende belangstelling aanbevolen.

De Studenten-afdeeling te Leiden zond geen candidatenlijst in.

2e. De Afdeelingen.

Amsterdam. In het bestuur der afd. kwam in zooverre wijziging. dat de heer E. H. van der Heide in de vergadering van 1 Febr. 1911 daaraan werd toegevoegd. De heer T. Almerood trad, wegens verhuizing naar Zeist, als onder-Voorzitter af.

Apeldoorn. In de vergadering van 2 Maart 1911 werd mevr. Tideman als bestuurslid gekozen.

Arnhem. Van de twee open plaatsen in het bestuur der afdeeling werd één aangevuld door de benoeming als bestuurslid van den heer J. P. C. Hartevelt. De andere plaats bleef nog onbezet.

Breda. In de Jaarlijksche Algemeene Vergadering werden tot leden van het afdeelingsbestuur gekozen Voorzitter: A. W. van der Meer; Secretaris-Penningmeester: J. C. van Reijn; mevr. C. C. C. Huber-Prins; mevr. C. D. van den Berg; E. G. A. Taenzer. De heer Van der Meer trad echter in de maand October 1911 weder af en bleef zijne functie sedert dien tijd onvervuld.

's-Hage. Mej. E. Haighton en de heer L. Martens, twee warm belangstellenden, ontvielen aan de Vereeniging door den dood. De heer R. A. v. Delden en mevr. M. Versteeg—Pronk traden als bestuursleden af. Als nieuwe bestuursleden traden op de heeren L. Th. Schneider en J. E. Jasper.

Leiden. In verband met het feit. dat de heeren S. Bouman en E. A. R. Schulz van Vlissingen overgingen naar de Studenten-afd. te Leiden, werden zij vervangen door het lid C. F. H. Dumont.

Rotterdam. Als Voorzitter der afdeeling werd nog niemand bereid gevonden. Het krachtige bestuurslid, de heer M. C. Jautze, ontviel ons door den dood (*Wordt vervolgd*).

Van de afdeeling Apeldoorn:
Verslag over het jaar 1911.

Gedurende het jaar 1911 daalde het aantal leden van 88 tot 68.

Op den 9den Februari hield de heer J. Tideman, Contr. B.B., een lezing met lichtbeelden met het onderwerp: „Uit het Volksleven op Zuid-Celebes", welke lezing vrij goed bezocht was.

Apeldoorn, Februari 1912.

De Secretaris,
F. GERDES OOSTERBEEK.

Geldelijke verantwoording.

Baten.

Voordeelig saldo vorig jaar	f	73.86
Contr. 94 leden over het loopende jaar	„	168.50
Opbr. lezing van den heer J. Tideman	„	7.50
Rente over het jaar 1911	„	2.71
	f	252.57

Lasten.

Aan het Hoofdbest. over 88 leden	f	66.75
Inningskosten	„	5.36
Reiskosten bijwoning vergadering	„	6.50
Zaalhuur voor vergaderingen	„	2.00
Bureaukosten	„	6.00
Zaalhuur voor lezingen	„	10.00
Kosten lezing van den heer J. Tideman	„	31.40
Advertentiekosten	„	20.65
Boekwerken	„	6.76
Bijdrage Oranjekruis	„	5.00
Voordeelig saldo	„	92.15
	f	252.57

Apeldoorn, Februari 1912.

CALMEYER, President.
F. GERDES OOSTERBEEK, Secr.

Officiëele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 9 Febr. 1912. No. 12.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: 10 maanden verlof aan den ingenieur H. Meelhuysen; een jaar aan den referendaris J. Kuyper; den pastoor H. W. J. Jansen; 10 maanden aan Mr. E. H. Th. Mens Fiers Smeding; elf maanden aan den hoofdcommies C. von Dewall; 10 maanden aan den onderwijzer E. J. Schumacher.

Ontslagen: op verzoek eervol als advocaat en procureur Mr. E. H. Winkelman; de klerk J. Christiaan; de chef-opnemer C. W. Wiegers; de klerk J. M. Kieviets, C. J. Sybrandi, P. C. v/d Smagt, A. P. Mossembekker; de commies J. E. Göllner.

Benoemd: tot ass.-resident van Meester-Cornelis, S. Cohen Fzn., tot ambtenaar 3e kl. bij de in- en uitv.rechten H. D. Visker; tot commies te Ternate C. Ch. Wilson; tot lid van den R. v. J. te Medan Mr. J. F. Kunst; tot bouwkundige H. Popping; tot hoofdbureauchef F. A. van den Worm; tot hoofdcommies J. W. E. de Leeuw.

Ontslagen: op verzoek eervol de ass.-wedana van Tjikeusik, Raden Soema di Karia.

Overgeplaatst: naar Soengailiat de onderwijzer J. J. Puister; naar Banjoemas de idem J. B. Ruzius; naar Makasser de idem A. H. Haak; naar Malang de idem B. L. J. Maal; naar Serdng de id. P. Spree.

Benoemd: tot onderwijzer te Singaradja J. P. Engels; te Koeta-Radja W. J. Trouw; te Batavia L. P. P. Pennock; tot onderwijzeres te Amboina Mej. W. H. F. Versteegh; tot onderwijzer te Bandoeng W. Werner.

Overgeplaatst: naar Koeta-Radja de onderwijzer A. M. Juten.

Benoemd: tot veearts A. de Vletter.

Militair Departement.

Bevorderd: tot kapitein de 1e luit. P. L. H. Roskes en C. S. Gomm; tot 1en luit. de 2e idem C. C. W. Rotteveel, J. C. J. Bongers en F. H. Engelman; tot majoor de kapt. der art. J. F. C. Deibert; tot kapit. de 1e luit. A. J. C. Jonquière.

Overgeplaatst: naar Batavia de kapitein der genie P. van Drimmelen.

Uit de Javasche Courant van 13 Febr. 1912. No. 13.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den directeur eener opleidingsschool J. W. van den Heuvel; den opz. F. M. Ilgen; den griffier G. A. G. Pieters; den houtvester A. Reilingh; elf maanden aan den opz. H van der Sande; twee jaar aan Mr. L. S. Louwes; een jaar aan den commies A. A. Leupen; den pastoor L. R. A. M. Sondaal.

Ontslagen: op verzoek eervol de stadsgeneesheer Dr. J. L. L. Steiner; de klerk J. F. L. Velsberg.

Benoemd: tot commies 2e kl. W. T. F. v. Horn en A. J. de Lannoy; tot lid van den R. v. J. te Semarang Mr. D. J. Rebel; tot griffier van 't Hooggerechtshof Mr. H. G. P. Duyfjes; van den R.v.J. te Semarang Mr. J. K. Onnen; tot resident van Kedoe J. J. Verwijk; tot tijdelijk adjunct-gouvernem.-accountant J. van Dooremaal; tot opzichter B.O.W., J. C. de Keyzer.

Militair Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de luit.-kolonel der genie J. de Kuyper; de kapitein der infanterie H. G. Smagge; de 2e luit.-kwartiermeester J. H. Anschütz.

Bevorderd: tot 1en luit. de 2e id. J. v. Halmael.

Benoemd: tot plaatselijk adjudant te Soerabaja de 1e luit. G. J. A. van Eck.

Geplaatst: bij het 17e bat. de 2e luit. A. M. Siereveldt; bij het 15e de onderluit. W. G. Bremer.

Overgeplaatst: bij het 13e bat. de kapt. C. R. Ruempol en de 2e luit. J. Vogler; naar Padang de magazijnmeester J. S. Piekart; naar Magelang de kapt.-kwart.meester H. F. Polack; naar Semarang de idem A. J. Stuijver; naar Makassar de off. v. gezondh. Dr. T. J. de Vrieze; naar Palopo de id. J. Iversen; naar Madjene Th. H. M. Platte; naar Makassar J. Iversen; naar Palopo A. Kampman; naar Semarang H. C. Jans; naar Kota Bahroe Dr. J. H. F. E. van Hunsel; naar Soerabaja C. J. E. Boswinkel; naar Padang J. G. Bantjes; naar Atjeh P. E. Maier en Dr. G. A. Hoefer; naar de Z.- en O.-afd. van Borneo Dr. P. van Andel; naar Salatiga H. L. Roelfsema.

O. C. L. VOSVELD, Opticien, Hof-, Rijks- en Gemeenteleverancier - KORTE POTEN 42. - Telefoon 3957 - 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

VACANT

A. A. BOLT = CONFISEUR PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f -:- 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

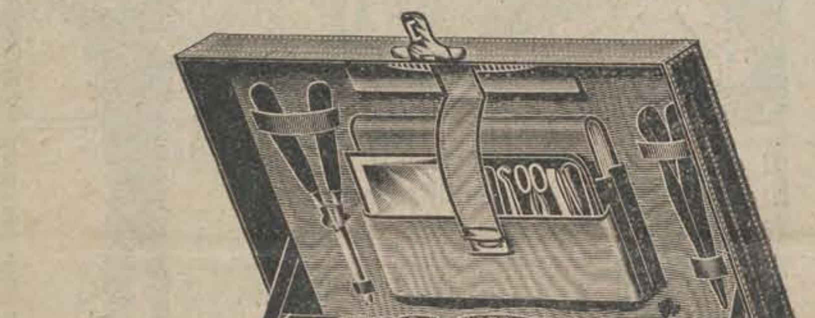
Ook verkrijgbaar in „BOEATAN", Heulstraat 19.

VERWEEGEN & KOK,

Zadelmakerij,

's-Gravenhage **Amsterdam**

Hoogstraat 23. Kalverstraat 88/90.

Reisartikelen.

Lederwaren.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat = Fr. Hendriklaan = Theresiastraat.

De 's-Gravenhaagsche Wasch- en Strijkinrichting CHEMISCHE WASSCHERIJ

A. G. DE KLEIN

Rembrandtstraat 318—332 - DEN HAAG

WASCHT, STRIJKT en BLEEKT ELECTRISCH.

Vraagt prijsopgave van Opmaak- en Niet-Opmaakwasschen. Speciale inrichting voor het opmaken van Indische Uitrustingen.

Ie KLAS FIJNGOED STRIJKINRICHTING.

Vereeniging OOST en WEST

Afdeeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **LAAN VAN MEERDERVOORT 187**, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, **Reinkenstraat No. 56.**

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H.-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië eene zeebaboe en een inl. manlijke bediende.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Een geg. korporaal konstabel K. N. M. voor huisbewaarder, bureauknecht, geldinkasseeren, enz.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Twee Dames voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Drie geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bekwame linnennaaisters, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Eene jonge dame om tegen vergoeding passagekosten gedurende de reis naar Indië toezicht op kinderen te houden.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in **LAAN v. MEERDERVOORT 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleenen.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen. „OOST EN WEST" en zijne contributie te bepalen op

....

Handteekening: *Woonplaats:*

....

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West", Heulstraat 17, Den Haag.